

Ба Шурои диссертатсионии 6D.KOA-079
назди Институту фалсафа ва сиёсатшиносии
ба номи А. Баҳоваддинови АМИТ
(734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ 33)

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Зафарзода Нушофарин Зафар дар мавзуи
“Иштироки сиёсӣ ҳамчун воситаи муоширати ҳокимият ва ҷомеа (дар
мисоли Тоҷикистон)” барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа
(PHD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D050200 – Сиёсатшиносӣ (6D050202 –
Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияи сиёсӣ)

Мутобиқати диссертатсия ба ихтисос ва самти илм, ки аз рӯи он
диссертатсия ба ҳимоя пешниҳод мешавад. Диссертатсияи Зафарзода
Нушофарин Зафар ба талаботи шиносномаи ихтисоси 6D050200 –
Сиёсатшиносӣ (6D050202 – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияи сиёсӣ) пурра
мутобиқат намуда, масъалаҳои марбут ба таҳлили равандҳои сиёсӣ,
механизмҳои муоширати ҳокимият ва ҷомеа, инчунин технологияҳои
муносири сиёсиро дар бар мегирад. Мазмун ва муҳтавои таҳқиқот ба самти
фаъолияти Шурои диссертатсионӣ мувофиқ буда, дар доираи меъёрҳои
муқарраргардидаи Комиссияи олии аттестатсионӣ назди Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷро гардидааст.

Дар робита ба ин, бояд зикр намуд, ки муҳаббатҳои мавзуи
интиҳобгардида дар он ифода меёбад, ки иштироки сиёсӣ ҳамчун яке аз
унсурҳои калидии низоми демократӣ ва нишондиҳандаи сатҳи маърифату
фарҳанги сиёсии ҷомеа, дар айни замон, воситаи муҳими таъминкунандаи
коммуникатсияи устувор байни ҳокимият ва ҷомеа ба ҳисоб меравад.

Зимнан, дар шароити муосир, ки бо равандҳои босуръати ҷаҳонишавӣ, рақамикунонӣ, тавсеаи фазои иттилоотӣ ва ғаёл гардидани шабакаҳои иҷтимоӣ тавсиф меёбад, масъалаи тағйирёбии шакл ва мазмунӣ иштироки сиёсӣ аҳамияти хос пайдо намудааст. Тағйирёбии муҳити иттилоотӣ, афзоиши таъсири омилҳои беруна ва дохилӣ, инчунин густариши шаклҳои нави иштироки сиёсӣ зарурати таҳқиқи амиқ ва комплекси ин падидаҳо ба миён меорад.

Аз ин лиҳоз, мавзӯи интиҳобшуда саривақтӣ, дорои аҳамияти муҳими илмӣ-назариявӣ ва амалӣ буда, ба талаботи илми муосири сиёсатшиносӣ ҷавобгӯ мебошад.

Дар асоси таҳқиқи мавзӯ ва асосҳои назариявӣ методологӣ. Дар автореферат нишон дода мешавад, ки муаллиф доираи васеи адабиёти илмиро, аз ҷумла осори олимони маъруфи ғарбӣ, рус ва тоҷик мавриди таҳлил қарор додааст. Таснифи адабиёти истифодашуда ба се гурӯҳи асосӣ имконият медиҳад, ки масъала аз дидгоҳҳои гуногуни илмӣ баррасӣ гардад ва заминаи назариявӣ таҳқиқот мустаҳкам карда шавад.

Асосҳои назариявӣ таҳқиқотро назарияҳои демократия, ҳокимият, рафтори сиёсӣ ва коммуникатсияи сиёсӣ ташкил медиҳанд. Муаллиф дар раванди таҳқиқ аз маҷмӯи усулҳои илмӣ, аз ҷумла методҳои таҳлилӣ, таърихӣ, муқоисавӣ, системавӣ ва коммуникатсионӣ истифода бурда, ба баррасии комплекси масъала муваффақ гардидааст. Ин ҳолат аз сатҳи баланди омодагии назариявӣ ва методологии муаллиф шаҳодат медиҳад.

Илова ба ин, нағзҳои илмӣ диссертатсия дар он ифода меёбад, ки:

- иштироки сиёсӣ ҳамчун воситаи муоширати байни ҳокимият ва ҷомеа ба таври комплексӣ ва системавӣ таҳлил гардидааст;
- ҷанбаҳои сохторию функционалии иштироки сиёсӣ муайян ва асоснок карда шудаанд;

- хусусиятҳои иштироки сиёсӣ дар марҳалаҳои гуногуни рушди ҷомеаи Тоҷикистон, аз ҷумла давраи аввали истиқлолият ва марҳалаи муосир, муайян гардидаанд;
- таъсири равандҳои ҷаҳонишавӣ, ҷомеаи иттилоотӣ ва технологияҳои рақамӣ ба шаклгирии иштирокҳои сиёсӣ таҳлил шудааст;
- омилҳои фаъолгардонии шаклҳои ғайриконвенционалии иштироки сиёсӣ муайян ва арзёбӣ гардидаанд.

Натиҷаҳои ба даст омада дорои аҳамияти назариявӣ буда, метавонанд барои рушди минбаъдаи таҳқиқоти илмӣ дар соҳаи сиёсатшиносӣ заминаи бозтағйимод фароҳам оварад.

Аҳамияти назариявии таҳқиқот дар такмил ва ғанӣ гардонидани донишҳои илмӣ оид ба масъалаи иштироки сиёсӣ ва коммуникатсияи сиёсӣ зоҳир мегардад.

Аҳамияти амалии таҳқиқот бошад дар он ифода меёбад, ки натиҷаҳо ва тавсияҳои пешниҳодшуда метавонанд: ҳангоми таҳияи барномаҳо ва стратегияҳои давлатӣ дар самти рушди ҷомеаи шаҳрвандӣ ва сиёсати ҷавонон; дар такмили механизмҳои муоширати ҳокимият ва ҷомеа; ва дар раванди таълим ва таҳқиқоти илмӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олӣ истифода шаванд.

Автореферат бо риояи талаботи муқарраргардидаи корҳои илмӣ таҳия гардида, дорои сохтори мантиқӣ мебошад. Дар он унсурҳои асосии таҳқиқот, аз ҷумла мубрамиёт, дараҷаи таҳқиқ, мақсад ва вазифаҳо, объект ва предмет, наwgонӣ ва нуқтаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда ба таври возеҳ ва пайдарпай ифода ёфтаанд. Нуқтаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда мазмуни илмӣ дошта, бо натиҷаҳои таҳқиқот мувофиқат менамоянд.

Новобаста аз дастовардҳои назаррас, дар автореферат баъзе камбудҳои ҷузъӣ ба мушоҳида мерасад:

1. Таҳлили муқоисавии таҷрибаи кишварҳои хориҷӣ, махсусан кишварҳои пасошӯравӣ, ба таври амиқтар анҷом дода нашудааст;

2. Чанбаҳои ҳуқуқии танзими иштироки сиёсӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонанд бо таҳлили муфассалтари санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ тақвият дода шаванд.

Бо вучуди ин, камбудии зикршуда хусусияти ҷузъӣ дошта, ба мазмун ва натиҷаҳои асосии таҳқиқот таъсири ҷиддӣ намерасонад.

Автореферати диссертатсияи Зафарзода Нушофарин Зафар дар мавзӯи “Иштироки сиёсӣ ҳамчун воситаи муоширати ҳокимият ва ҷомеа (дар мисоли Тоҷикистон)” таҳқиқоти анҷомёфта, дорои аҳамияти муҳими илмӣ-назариявӣ ва амалӣ ба ҳисоб меравад.

Муаллиф тавонист, ки масъалаи мубрами илми сиёсатшиносиро дар сатҳи зарурии илмӣ таҳлил намуда, хулосаҳо ва пешниҳодҳои асоснок пешниҳод намояд.

Бо назардошти муҳтавои автореферат ва натиҷаҳои ба даст омада, чунин хулоса кардан мумкин аст, ки Зафарзода Нушофарин Зафар барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) аз рӯйи ихтисоси 6D050200 – Сиёсатшиносӣ (6D050202 – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияи сиёсӣ) сазовор мебошад.

Муовини якуми раиси Кумитаи
кор бо ҷавонон ва варзиши назди
Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон,
номзади илмҳои сиёсӣ

Раҳимзода Ш.К.

Имзои Раҳимзода Ш.К. – ро тасдиқ менамоям:
мудири Бахши кадрҳо ва корҳои махсуси Кумитаи
кор бо ҷавонон ва варзиши назди Ҳукумати
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ҷабборӣ А.Ҷ.
30.03.2026

Суроға: 734025, Тоҷикистон, ш.Душанбе, к. Академик Раҷабовҳо 3, тел.: +992 (37) 2211811